

חקירת מחדלי ה-7 באוקטובר: מבקר המדינה פתח בבדיקה מקיפה, אך נתקל בחומת התנגדות מצד צה"ל, השב"כ והיועמ"שית «בכירי מערכת הביטחון מאשימים: "המבקר מוטה ופועל לטובת נתניהו". במשרד המבקר משיבים אש: "הם מנסים לסכל את חשיפת האמת" «בעוד העתירות לבג"ץ נערמות, החשש הוא שהאמת תיקבר תחת ההתכתשות המשפטית והפוליטית

מוטה ושהמסקנות ידועות מראש ובשל כך מסרב לשתף עמו פעולה, זאת בניגוד גמור לחוק מבקר המדינה ולפסיקת בג"ץ.

עורכי הדין עופר ברטל ודב גלעד כהן מסרו כי אין לבכיר מחויבות להופיע בפני המבקר והבהירו שהוא ישתף פעולה באופן מלא עם ועדת חקירה ממלכתית שתוקם על פי החוק. במשרד המבקר מסרו כי מדובר באירוע מופרך וכי הבכיר בשב"כ עושה דין לעצמו בהחלטתו שלא לשתף פעולה. "נדרמנו מעוזות המצח - כל מי שהמבקר מחליט שצריך לשתף

המודיעינית לפני השבעה באוקטובר. אלא שגם לאחר קבלת המתווה, הצבא ניסה בכל דרך להכשיל את עבודת המבקר. בתגובה שיגר המבקר מכתב חריף לרמטכ"ל דאז הרצי הלוי, בו טען כי התנהלות הצבא משבשת את עבודות הביקורת שלו.

לטענת המבקר, מאז החל בפעילות הביקורת, פגישות של בעלי תפקידים בצה"ל עם נציגי הביקורת מוקלטות על ידי צה"ל - מבלי שניתן ערוך לכך לנציגי הביקורת. בנוסף, טען המבקר, כי הוא לא מקבל מסמכים מהצבא בזמן וכי הצבא נוקט בגרירת רגליים. כמו כן, הוא ציין מקרים שבהם קצינים הוחתמו על מסמך סודיות או עברו תדריכי הכנה לפני הפגישה עם צוות הביקורת.

המבקר גם קבל על כך שלפגישות של צוות המבקר עם בעלי תפקידים בצה"ל, מגיעים נציגים של לשכת סגן הרמטכ"ל, באופן שעלול לפגוע בעדות החופשית שלהם. לטענת המבקר, "התנהלות הצבא מעבירה מסר של הרתעה והפחדה כלפי דרגי שטח וקצינים, באופן שעלול להוביל בסופו של דבר לסיכול חשיפת האמת בפני מבקר המדינה ולפגיעה חמורה ביותר בהליכי ביקורת המדינה". אנגלמן כתב: "אם המצב לא ישתנה, אשתמש בסמכויות חקירה כלפי אנשי צבא שלא ישתפו פעולה עם צוותי הביקורת".

עוד פורסם כי ראש מרחב הדרום לשעבר בשב"כ, המכונה 'אוסקר', הנושא באחריות כבדה ל-7 באוקטובר, בעקבותיה אף לקח אחריות ופרש מהשירות, אמר למקורביו כי הוא סבור ש"המבקר

לממשלה כי ההימנעות מהחלטה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית משנה את המצב בשטח באופן בלתי-הפיך ופוגעת ביכולת להגיע לחקר האמת בעתיד.

לא מתייצבים

בתחילה קיבל המבקר את עמדת הצבא כי החקירה מטעמו תפריע למאמצי המלחמה, אולם בחלוף חודשים רבים החליט המבקר להתניע את הבדיקה. משכך, התנועה לאיכות השלטון ותנועת אומ"ץ הגישו עתירה לבג"ץ כנגד המבקר, בטענה שאין לערוך ביקורת כל עוד לא הוקמה ועדת חקירה ממלכתית שתחקור לעומק את מחדלי ה-7.10.

שופטי בג"ץ שדנו בעתירה נמנעו מלהכריע בסוגיה ודרשו מצה"ל והמבקר להגיע להסכמות ביניהם על אופן התנהלות החקירה. בתום משא ומתן ממושך הגיעו המבקר והצבא למתווה מוסכם בנוגע לבדיקת המבקר. בג"ץ נתן תוקף של החלטה למתווה. מבקר המדינה חילק את הביקורת לשלושה שלבים, כאשר השלבים הראשונים יעסקו בנושאים צדדיים וקלים יותר ואילו רק השלב האחרון יעסוק בנושאי הליבה שהם הנושאים דלהלן: מהלך האירועים בשבעה באוקטובר; פעילות הדרג המדיני, צה"ל ושב"כ; הגנת הגבול ברצועת עזה לפני מלחמת 'חרבות ברזל'; תהליכי עבודה בקהילת המודיעין וברג המדיני לפני השבעה באוקטובר; היערכות צה"ל להתמודדות עם איום תת-הקרקע; והבקרה

רפי סמוטני

ציילומים: פלאש 90

שלושה חודשים לאחר השבעה באוקטובר הודיע מבקר המדינה מתניהו אנגלמן כי כוונתו להקדיש כמעט את כל משרדו, כולל כל המחלקות, לבחינת שורה ארוכה מאוד של נושאים הקשורים למחדל.

מבקר המדינה הוא המוסד המרכזי שאמון על עריכת ביקורת חיצונית על גופי המדינה, במטרה לשפר את תפקודם ויעילותם ולהבטיח כי הם פועלים בהתאם לחוק. תפקידו של מבקר המדינה הוא לבדוק את התנהלותם של כל משרדי הממשלה, מוסדות המדינה, וזרועות מערכת הביטחון והרשויות המקומיות. סמכויות מבקר המדינה מוקנות לו בחוק יסוד - מעמד שאף היועץ המשפטי לממשלה לא זכה לו - שבמקרים מסוימים מקנה למבקר גם סמכויות חקירה מיוחדות.

מהרגע הראשון שהמבקר הודיע על כוונתו לחקור את מחדלי השבעה באוקטובר, צה"ל הביע התנגדות, בטענה כי הדבר פוגע במאמצי המלחמה של הדרגים הבכירים בצבא. מי שכמוכן תמכה בעמדת הצבא היא היועמ"שית גלי בהרב-מיארה.

היועמ"שית בכלל סבורה כי העובדה שהביקורת על טבח 7 באוקטובר נערכת בידי מבקר המדינה ולא בידי ועדת חקירה ממלכתית "חותרת תחת החשיבות יוצאת הדופן של חקר האמת והפקת לקחים מלאים ביחס לאירועים והמלחמה, המתאפיינים בצבר נסיבות ייחודי וקיצוני". בהרב-מיארה כתבה

יחסים חדשים. הרמטכ"ל אייל זמיר

כ"כ מונעים ביקורת על ליבת הכשל של ה-7 באוקטובר

**מבקר המדינה:
"צה"ל מקליט
פגישות עם נציגי
הביקורת ללא ידיעתם,
מעכב מסמכים
ומחתיים קצינים על
הסכמי סודיות לפני
שהם מעידים"**

**בכירים בצה"ל:
"פעולותיו של המבקר
אנגלמן נעשות לטובתו
של ראש הממשלה
נתניהו, בכך שהוא
ממקד את רוב בדיקותיו
בדג הביטחוני"**

**פרופ' יורם רבין,
לשעבר היועמ"ש
של משרד המבקר:
"הסירוב של צה"ל
לשתף פעולה דווקא
משחק לידי הדרג
המדיני, כי הוא מונע
בדיקה אמיתית
של מה שקרה"**

מעמיקה בצה"ל, בוודאי שלא מסקנות אישיות כלפי מפקדים שטרם נפגשו עם צוות המבקר. המבקר הגיב לטענות וציין כי ישנו סיכום בין המשרד לבין הצבא שקודם לכן יוכל המבקר לשלוח את הטייטות, ורק לאחר מכן יוכלו הבכירים להשמיע את הצד שלהם. לכן המבקר מסרב לגנוז את הטייטות ומציע להלוי להיפגש עם צוותי הביקורת במשרד מבקר המדינה לפני שיפורסמו הדוחות הסופיים. בסופו של דבר, התחושה אצל הרמטכ"ל לשעבר ובכירים נוספים בצה"ל היא שמבקר המדינה סימן אותם כמטרה וגייש נגדם נרטיב. לטענתם הלא רשמית, פעולותיו של אנגלמן נעשות לטובתו של ראש הממשלה בנימין נתניהו, בכך שהוא ממקד את רוב בדיקותיו בדרג הביטחוני ולא בדרג המדיני. גם ראש אגף המבצעים ב-7 באוקטובר, אלוף עוזר בסיוק, שיגר באמצעות עו"ד אילן בומבר מכתב חריף למבקר המדינה בעניין הדו"ח המתגבש על מסיבת הנובה: "מדובר במעין 'נעשה ונשמע' – תחילה נטיח במבוקר את המסקנות הראשוניות נגדו, כולל משלוח אוהרה, ורק לאחר מכן נוטיל ונשמע את מוצא פיו. מדובר בהליך פסול בתכלית של מבקר המדינה כלפי מבוקר, שעה שהאלוף בסיוק נתפס כ'אשם עד שתוכח חפותו'".

"המבקר לא יטיח"

"אין מחלוקת שלמבקר המדינה יש סמכות לבדוק כמעט כל נושא בעולם", אומר לנו פרופ' יורם רבין, נשיא המסלול האקדמי במכללה למנהל ומי שהיה היועץ המשפטי למבקר המדינה בין השנים 2015-2019. "הסמכות הזו מפורשת ומעוגנת בחוק יסוד מבקר המדינה, כך שלא ניתן לערער על סמכותו של המבקר. העתירה כנגד בדיקת המבקר טוענת שהאירוע של השבעה באוקטובר הוא אירוע כל כך חמור, שמי שצריך לבדוק אותו היא ועדת חקירה ממלכתית. בנוסף, לטענת העותרים, אין למבקר את הכלים לבדוק את מחדלי השבעה באוקטובר, כך שהנושא הוא לא העדר סמכות אלא חוסר כלים. טענה נוספת שנשמעת היא שעבודת המבקר עלולה להפריע לעבודת ועדת החקירה הממלכתית שאי פעם תוקם.

"אבל לדעתי", אומר פרופסור רבין, "לא רק שעבודת המבקר לא סותרת ועדת חקירה ממלכתית, אלא להיפך. הם יכולות לעבוד באופן משלים האחד את השני. הרי לוועדה לביקורת המדינה יש סמכות להקים ועדת חקירה ממלכתית בעקבות ביקורת של מבקר המדינה. בעבר הוקמו ארבע ועדות חקירה בעקבות דו"ח מבקר המדינה".

פרופסור רבין מביא סיוע לדבריו מאסון מירון, שבמשך השנים מבקר המדינה התריע בשני דו"חות על הסכנות שיש באתר, וכאשר הוקמה ועדת חקירה היא השתמשה בדו"חות הללו וברקת האם נעשו תיקונים עליהם הצביע המבקר. דהיינו, שהשניים השלימו האחד את השני בסינרגיה מושלמת.

"מה שהכי רלוונטי כרגע הוא שוועדת חקירה ממלכתית לא נראית באפק, לעומת זאת את מבקר המדינה אין צורך למנות, יש 610 עובדים קיימים שנמצאים בשטח".

מדוע צה"ל כל כך מתנגד? "על ההתנגדויות לביקורת של המבקר מרחפת הטענה שבחרו את אנגלמן למבקר כדי להגן על נתניהו, ושכל מטרתו היא למלט את נתניהו מאחריות. אבל לדעתי הרברים מופרכים ממספר סיבות. גם אם אחרי המינוי היה אפשר לחשוש שהמבקר מרגיש חייב לנתניהו שמינה אותו, עם הזמן הוא ישות עצמאית. הדינמיקה של החיים גורמת למבקר לפרוס כנפים ולהיות עצמאי. אגב, יש לכך עוגנים בחוק כמו זה שלא ניתן להאריך את כהונתו מעבר לשבע שנים כדי שלא ימשיך להיות חייב לממונה עליו, בפרט שמי שממנה את המבקר זה הכנסת בהצבעה חשאית, ובמשך השנים המועמד של

השערויות של הסנגוריה הצבאית וטענו כי "אין לסנגוריה הצבאית כל מעמד משפטי לתקוף מתווה זה. כל הטענות הועלו כבר בבג"ץ. בסופו של ההליך הושגו הסכמות אשר קיבלו תוקף של פסק דין. בנסיבות אלה עולה תהיה שמא העלאת טענות אלו בעיתוי הנוכחי נועדה חלילה אך ורק כדי לשבש את הביקורת ולעכבה".

על הטענה כי עבודת המבקר תפגע בוועדת החקירה העתידית השיבו: "כפי שמבקר המדינה כבר הודיע, עם הקמת ועדת חקירה ממלכתית הוא יתאם עימה 'גזרות', כפי שגם נעשה בעבר. לא זו בלבד שביקורת המדינה אינה שוללת הקמת ועדת חקירה, אלא שהיא פותחת ערוץ נוסף להקמתה".

כאמור, המבקר השלים לאחרונה את כתיבתו של כמה מהטייטות הסופיות של דו"חות הביקורת שעוסקים בנושאים שונים סביב ה-7 באוקטובר, שאינם מוגדרים כנושאי הליבה. בין השאר, עוסקים הדו"חות בהליכי האישור של מסיבת הנובה, בפינוי האזרחים עם תחילת הלחימה, בהסברה הבינלאומית של ישראל ובפינוי חללי הטבח מהזירות השונות והזיהוי לאחר מכן.

במסגרת החקירה שהמבקר מנהל על מחדל האבטחה במסיבת ה'נובה' נשלחו מכתבים למספר בכירים הסוללים טיוטת אוהרה, לפיה יתכן ובדו"ח הביקורת הסופי יכלול המבקר המלצה לנקיטת מסקנות אישיות על תפקודם.

רשימת הבכירים שהוזכרו: הרמטכ"ל לשעבר הרצי הלוי, אלוף פיקוד דרום לשעבר ירון פינקלמן, ראש אגף המבצעים לשעבר וכיום ראש הצוות שמתחקר את מערכת 'עם כלביא' נגד איראן, האלוף עוזר בסיוק, תת-אלוף אבי רוזנפלד – מפקד אוגדת עזה לשעבר, ואלוף משנה חיים כהן – מפקד החטיבה הצפונית באוגדת עזה. כמו כן נשלחו מכתבים למפקד לשעבר קובי שבתאי ולמפקד המחוז הדרומי לשעבר במשטרה, ניצב אמיר כהן.

הרמטכ"ל לשעבר הרצי הלוי שיגר בתגובה מכתב תשובה למבקר ובו טען כי נשלחו אליו ארבע טיוטות של דו"חות עם מסקנות אישיות נגדו, כל זאת מבלי שהמבקר פנה אליו אפילו פעם אחת או שלח אליו שאלות לפני שכתב את הטייטות. משכך, דורש הלוי לגנוז את טיוטות הדו"ח ולאפשר לו למסור את גרסתו לאירועים ולערוך מחדש את הביקורת.

גם דובר צה"ל הגיב: "צה"ל שיתף ומשתף פעולה באופן מלא עם ביקורת המדינה, כולל בביקורת על מסיבת הנובה. עם זאת, מבקר המדינה בחר להסיק מסקנות אישיות כלפי חלק מהמפקדים ללא מפגש איתם ומבלי שנשמעה התייחסותם לסוגיות המועלות על ידי ביקורת המדינה, כמו גם בביקורות נוספות. "צה"ל מגבש את התייחסותו לטייטות הביקורת ויעביר אותה למשרד מבקר המדינה. על פי ההסכם בין צה"ל לבג"ץ, שנחתם במרץ האחרון, ביקורת הנובה לא נכללה בטייטות שיופצו ללא בדיקה

פעולה, מחויב לכך על פי חוק".

בכירים במשרד מבקר המדינה מספרים גם על מספר פניות לראש אמ"ן לשעבר חליווה כדי לקיים פגישה, שלא יצאו לפועל. בכיר במשרד המבקר הגיב ואמר: "כמו שהוא ידע לפנות זמן לראיונות בתקשורת, נקווה שימצא גם זמן למבקר המדינה". לאחר תקופה קצרה שב המבקר ומתלונן על כך ש"כבר חודשים רבים משרדנו מבצע ביקורות במשרד ראש הממשלה, במל"ל, במוכיות הצבאית. במסגרת הביקורת הצוותים מעיינים בפרוטוקולים, בודקים מה נדרש בשיחות קבינט, מי הרים דגל ולא התייחסו אליו ומי לא הרים דגל. שרי הביטחון שיתפו פעולה מהרגע הראשון. עם זאת, ללא שיתוף פעולה מלא של צה"ל ושב"כ לא ניתן לבצע ביקורת מלאה. כבר שנה וחצי שהרמטכ"ל וראש השב"כ מונעים ביקורת על ליבת הכשל".

את דבריו הוא מסיים: "אני מצפה מהיועצת המשפטית לממשלה שתפעל ליישומה המלא של חוק יסוד מבקר המדינה ותנחה את כלל הגורמים לשתף פעולה בהתאם לחוק".

מוזהרים ועומדים

עם כניסתו של הרמטכ"ל החדש אייל זמיר, נראה היה שהמבקר והצבא פותחים דף חדש. לאחר שהמבקר בירך את הרמטכ"ל הנכנס הודיע שהם סיכמו כי ביקורת המדינה תפתח בבדיקת סוגיות הליבה שגרמו לכשל בשבעה באוקטובר. המבקר הוסיף וציין כי גם עם ראש השב"כ סוכם על שיתוף פעולה מלא.

חלפו להם חודשיים והמבקר אנגלמן חשף בפני חברי הכנסת את תשעה עשר הדו"חות שהעבירה עליהם הסתיימה, העוסקים בכלל הדרגים – המדיני, הצבאי והאזרחי. טיוטות הדו"חות הללו נשלחו לגורמים המבוקרים בשלושת הדרגים לצורך קבלת תגובות.

עם התקרבות בדיקת המבקר על כשלי הצבא הגישה הסנגוריה הצבאית עתירה דחופה לבג"ץ כנגד מבקר המדינה, בדרישה להפסיק את הליכי הביקורת בנושאי הליבה הקשורים לאירועי שבעה באוקטובר. לטענת הסנגוריה, המבקר חורג מסמכותו ופוגע פגיעה קשה ובלתי הפיכה בזכויותיהם של משרתי צה"ל ובעבודתה של כל ועדת חקירה שתקום בעתיד. במסגרת העתירה טוענת הסנגוריה הצבאית כי נושאי הליבה שמבקר המדינה מתכוון לבחון חורגים באופן ברור מסמכותו, בהיותם נוגעים לליבת המדיניות, הביטחון והאסטרטגיה הלאומית. לטענת הסנגוריה, "נושאים אלה מהווים באופן מובהק עניין שהוא בעל חשיבות ציבורית חיונית, המצוי בסמכותה של ועדת חקירה ממלכתית".

היועץ המשפטי למבקר המדינה ונציב תלונות הציבור, עו"ד יואל הרר, השיבו לדרישה

**דובר המבקר, פנחס וולף:
"אותם בעלי אינטרסים
שדורשים ועדת
חקירה ממלכתית,
מנסים למנוע כל
חקירה של מחדלי
השבעה באוקטובר"**

לראש הממשלה שמינה אותו היא פייק, כי לא ראש הממשלה ממנה את מבקר המדינה, אלא הכנסת, בדיוק כמו שנשיא המדינה מתמנה.

"לצערנו, אילולא צה"ל והשב"כ היו שמים לנו מקלות בגלגלים, שהצטרפו לעתירות אזרחיות כנגדנו והוטל צו ביניים, היינו היום אחרי פרסום דו"חות על נושא הליכה".

הרמטכ"ל לשעבר הרצי הלוי טוען שיש פערים עובדתיים משמעותיים ביותר ושלא הגיוני לפרסם דו"ח בלי שנפגשו עמו ושמעו את גרסתו. "מבקר המדינה בא לבדוק מי האחראי לכשלים. אני מציע שמי שיכול להיות שהוא אחראי לאיזה שהוא כשל, ירכין ראש ולא ילך בראש מורם. זו הדרישה הבסיסית אותה הייתי אומר גם לדרג המדינית אם היו עושים את אותם דברים. לצערנו, מהרגע שהמבקר הודיע על בדיקה, הרמטכ"ל לשעבר שם לנו רגליים והצבא תדרך נגדנו בשעה שאנחנו שומרי סף.

"לדעתי", אומר הדובר, "אותם בעלי האינטרסים שצועקים ומבקשים למנוע בדיקה של מבקר המדינה, בטענה שהם רוצים אך ורק ועדת חקירה ממלכתית, מנסים למנוע כל חקירה של מחדלי השבעה באוקטובר. הם יודעים שוועדת חקירה לא תקום בזמן הקרוב, ולכן הם עובדים קשה כדי למנוע את הביקורת של המבקר, כדי ששום מחדל לא ייבדק".

הקואליציה נבחר וככה גם מוננו כל מבקרי המדינה "כשיצאו דו"חות ראשונים על הטיפול הממשלתי בתושבי הצפון, שם הפילו את האשמה על הדרג המדיני והפוליטי. השבוע עומד להתפרסם דו"ח על הניהול הממשלתי של כל התחום האזרחי, וככל הנראה גם שם יפילו את האשמה על הדרג הפוליטי. כך יהיה גם בדו"ח על הקבינט הכלכלי-חברתי ועל ההסברה.

"אולי יטענו שבדברים הקטנים המבקר מפיל על נתניהו, כדי שבנושא הליכה של האחריות נתניהו יחמוק, אבל מהכרזות רבות השנים עם המשרד, זה לא נכון עובדתי. המבקר לא רוצה להיכנס להיסטוריה כמי שטייח דו"ח כזה חשוב. ההתנהלות שלו בחצי השני של הכהונה שלו מוכיחה את מה שאני טוען. "לדעתי, הסירוב של צה"ל דווקא משחק לידי הדרג המדיני, כי אם מבקר המדינה פוליטי ובעד נתניהו – בכך שהדרג הצבאי לא מעביר למבקר את החומרים הוא מסייע לנקות גם את הדרג המדיני. נכון שעל הדרך הוא מגן גם על עצמו, אבל במבחן התוצאה זה מביא לכך שאין בדיקה אמיתית של מה שקרה. בינתיים אין ועדת חקירה ממלכתית, ובמרתפי המבקר נאספו כבר אלפי מסמכים וחומרים. אם עכשיו הסיפור לא ייחקר, הויתרון האנושי יתכסה והחומר ילך לאיבוד".

איך בכירים מסרבים לשתף פעולה עם המבקר נגד החוק? "זה יכול להגיע להליך משפטי. אמנם קשה להאמין שבית משפט יטיל עונש על אלוף שלא מוסר חומרים, אבל במדינה כמו שלנו הכל יכול לקרות".

צועקים ומתחמקים

פנינו למשרד המבקר וביקשנו את התייחסותו לניסיון של המערכת הצבאית למנוע את בדיקת המבקר. בתגובה הפנו אותנו לדבריו החריפים של פנחס וולף, דובר המבקר, שנאמרו רק לפני מספר ימים בערוץ 14, בהסתייגות שאולי כיום הרברים היו נאמרים בצורה מעורנת יותר.

"יומיים אחרי השבעה באוקטובר", סיפר וולף, "המבקר ירד כבר לעוטף והתחייב לבדוק את הכשלים. לשם כך הוא החליט לבדוק בבדיקה מקיפה את כלל הדרגים: מדיני, ביטחוני ואזרחי. כ-200 מעובדי משרד המבקר עסקים אך ורק בנושא מחדלי השבעה באוקטובר. כבר פרסמנו דו"חות בנושאים האזרחיים. המבקר מתכוון להוציא תחת ידו 50 דו"חות בהקשר לאירועי השבעה באוקטובר ומה שקדם להם, כולל על הכשל המדיני והצבאי שנים אחרות.

"מנסים לומר עלינו שאנו מנסים לעשות הנחות למי מהגורמים וזה שקר מוחלט. כולם נמצאים אצלנו תחת הביקורת. הטענה כביכול המבקר מחויב

בדיקה נטולת פניות. אנגלמן ורה"מ נתניהו

עכשיו המלחמה
מי יקרא ראשון...
ספר אמר ספר יודע

אורות

עם כלביא

המתחבט התעוזה והנסיים הגדולים

הלהיט החדש מבית 'אורות':

מבצע עם כלביא

שלוש לפנות בוקר. אזעקות מפלחות את דממת הלילה. ניתן האות למבצע 'עם כלביא' להשמדת הגרעין האיראני.

קומיקס המבוסס על מאורעות אקטואליים מדהימים של בניסים גלויים, עם מידע מאלף ומרתק על האירועים המפעימים

ספרי אור החיים

מרכז הספר היהודי הגדול בעולם

ניתן להשיג בכל חנויות הספרים המובחרות ובאתר ספרי אור החיים